

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte - Iurie Diaconu,

Judecători - Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința inculpaților

Bălan Ghenadie XXX, născut la XXX, originar din XXX;

Doncenco Ilia Ivan, născut la XXX, originar din XXX;

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 29.08.2017 până la 22.06.2018;

Instanța de apel de la 13.07.2018 până la 08.10.2018;

Instanța de recurs de la 07.12.2018 până la 26.03.2019;

Instanța de apel de la 03.05.2019 până la 05.11.2019;

Instanța de recurs de la 27.12.2019 până la 25.03.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 22 iunie 2018, a fost încetat procesul penal privindu-i pe Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta acestora constituie contravenție.

Bălan Ghenadie a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, cu modificările prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013, iar

Doncenco Ilia a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI, din 24 octombrie 2008, cu modificările prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013.

S-a încetat procesul contravențional împotriva lui Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia în baza art. 78 alin. (3) și respectiv în baza alin. (2) art. 78 Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI, din 24 octombrie 2008, cu modificările prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013, în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

S-a admis parțial acțiunea civilă, cu încasarea în mod solidar de la Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia în beneficiul părții vătămate Grecu Nicolae suma de 3 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 2 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 5 500 lei, și în beneficiul părții vătămate Grecu Rodica suma de 2 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 2 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență

juridică, în total suma de 4 500 lei.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut că, Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia la 19 aprilie 2016, la orele 07:00, ambii activând la SPF Toceni și aflându-se în afara orelor de serviciu, pe motivul că îl bănuiau pe Grecu Nicolae, de sustragerea unor plase din râul Prut, ce le aparțineau cu drept de proprietate privată, fără să anunțe organele de drept abilitate, s-au deplasat cu automobilul de model Skoda Favorit cu n/î XXX, la domiciliul lui Grecu Gheorghe, din satul Toceni, raionul Cantemir.

Când inculpații se aflau în stradă, care este loc public, prin purtare nerușinată în privința altor persoane, între Bălan Ghenadie și Grecu Nicolae, s-a început o ceartă prin înjosirea onoarei și demnității persoanei Grecu Nicolae, și acționând în continuare din intenții huliganice i-a aplicat lui Grecu Nicolae, două lovituri cu pumnul peste corp, de la care Grecu Nicolae a căzut jos.

În acel moment a intervenit Grecu Rodica, care a încercat să curme acțiunile huliganice ale lui Bălan Ghenadie, iar ultimul a lovit-o cu pumnul în față. În continuare, în scopul documentării cazului și solicitarea intervenției poliției, Grecu Gheorghe, cu automobilul de model Volkswagen Pasat cu n/î XXX, a blocat automobilul de model Skoda, cu care au încercat să se deplaseze Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia, inclusiv Grecu Gheorghe, a aruncat cu pietre în automobilul nominalizat, la care Doncenco Ilia, a coborât din automobil, s-a apropiat de Grecu Rodica și din intenții huliganice i-a aplicat o lovitură peste corp prin ce i-a cauzat dureri fizice, iar lui Grecu Nicolae i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare manifestate sub formă de: tumefiere și echimoză cu proeminență a țesuturilor moi în regiunea fronto - temporală pe dreapta, echimoză a pleoapei ochiului drept, entorsie a articulației radio - carpale pe stânga.

3. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, procurorul, a declarat apel prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Balan Ghenadie și Doncenco Ilia să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și să stabilească pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, fiecareia, cu încasarea în mod solidar de la inculpați a cheltuielilor de judecată în sumă de 6 159 lei.

În motivarea apelului acuzatorul de stat a indicat că, instanța de judecată în sentința sa, reține aceleași circumstanțe de fapt, însă pe care le-a apreciat diferit și a încadrat eronat acțiunile inculpaților, dispunând încetarea procesului penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii de huliganism, dar constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2), (3) Cod contravențional.

În opinia procurorului această concluzie este greșită, deoarece vinovăția inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia, ce reflectă caracterul huliganic a fost probat în instanța de judecată prin declarațiile părților vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica și Grecu Gheorghe, a martorului Capstrîmb Maria, cât și raportul de expertiză judiciară nr. „66a” din 10.03.2017, raportul de expertiză judiciară nr. „67a” din 10.03.2017, raportul de expertiză judiciară nr. „68a” din 10.03.2017 și raportul de expertiză judiciară nr. 55 „D” din 04.05.2017, însă instanța de fond nu a dat o apreciere obiectivă acestor probe, prin prisma art.101 alin. (1) Cod de procedură penală.

3.1. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Reșetilov Dorin în numele părților vătămate Grecu Gheorghe, Grecu Nicolae, Grecu Rodica, a depus

cerere de apel, prin care a solicitat casarea acesteia și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Balan Ghenadie și Doncenco Ilia să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul părților vătămate a cheltuielilor de judecată.

În motivare, de asemenea, și-a expus dezacordul cu soluția instanței, care a considerat că în acțiunile inculpaților nu sunt întrunite elementele infracțiunii de huliganism, ci ale contravenției, or, cumulul de probe administrat în speță, confirmă indubitabil vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar instanța de judecată nu a făcut delimitarea huliganismului prevăzut de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, de contravenția privind vătămarea integrității corporale prevăzută de art. 78 Cod contravențional, privind motivul infracțiunii. La caz, partea apărării a menționat că locul derulării conflictului este un loc public - stradă, care este mereu accesibil publicului, iar acțiunile intenționate ale inculpaților exprimă o vădită lipsă de respect, prin aplicarea loviturilor părților vătămate, ceea ce constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În opinia apelanților, instanța de judecată a interpretat în defavoarea părților vătămate, susținând apărarea inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia pentru a nu fi trași la răspundere penală, considerând că instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care inculpații au fost puși sub învinuire, instanța de judecată trebuia să constate că părților vătămate le-a fost cauzat prejudiciu moral, manifestat prin suferințe psihice puternice, determinate de starea de stres, ținând seama de împrejurările în care a fost comisă fapta prejudiciabilă, conștientizarea pericolului pentru viața și sănătatea lor. Părțile vătămate au estimat prejudiciul moral la suma de 50 000 lei pentru fiecare, sumă care poate aduce satisfacție echitabilă în raport cu suferințele fizice și psihice suportate în urma incidentului, considerând că inculpații urmează a fi obligați la plata despăgubirilor atât materiale cât și morale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 octombrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea hotărârii atacate.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând că, faptele imputate lui Balan Ghenadie constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (3) Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI, din 24 octombrie 2008, cu modificările prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013, iar cele imputate lui Doncenco Ilia constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional. Or, nici în instanța de fond, nici la examinarea cauzei penale în instanța de apel, învinuirea înaintată lui Balan Ghenadie și Doncenco Ilia în rechizitoriu, în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu și-a găsit confirmarea.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, reieșind din cumulul de probe existent la dosar, prima instanță corect a constatat că, inculpații Balan Ghenadie și Doncenco Ilia nu au întreprins acțiuni intenționate care ar încălca grosolan ordinea publică. Latura subiectivă a infracțiunii de huliganism se

caracterizează prin comiterea cu intenție a infracțiunii, persoana conștientizează că încalcă grosolan ordinea publică, își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și le-a dorit.

Însă, la caz, nu se constată că inculpații Balan Ghenadie și Doncenco Ilia și-ar fi dorit săvârșirea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice cu aplicarea violenței asupra persoanelor, ce se deosebește printr-un cinism deosebit. Or, infracțiunea de huliganism, prevăzută la art. 287 Cod penal, reprezintă acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, manifestate prin alte acțiuni adiacente, alternativ exprimate.

Instanța de apel a notat că, a fost stabilit faptul că părțile vătămate au fost agresive, Grecu Nicolae este cel ce a provocat conflictul, el l-a îmbrâncit pe Balan Nicolae, acest fapt rezultă și din declarațiile părților vătămate. Astfel, Balan Ghenadie fiind lovit a aplicat și el în cele din urmă o lovitură lui Grecu Nicolae, după care Doncenco Ilia a ameliorat conflictul și acesta din urmă refuzând să intre în ogradă, Grecu Nicolae iarăși a devenit agresiv, și din motiv de apărare Balan Ghenadie i-a mai aplicat o lovitură, chiar dacă acesta indică că doar o lovitură i-a aplicat lui Grecu Nicolae, a fost stabilit că acestuia i-au fost aplicate două lovituri de la care a căzut jos.

Mai mult ca atât, partea vătămată Grecu Nicolae recunoaște faptul că a solicitat inculpaților să plece de la poarta domiciliului său și că l-a împins pe inculpatul Balan Ghenadie și acesta de îndată l-a lovit cu pumnul în față de la care a căzut jos, și apoi i-a mai aplicat o lovitură cu pumnul în față de la care la fel, a căzut jos. Părțile vătămate Grecu Rodica și Grecu Gheorghe confirmând declarațiile părții vătămate Grecu Nicolae, ce se referă la faptul că inculpatul Balan Ghenadie fără motive l-ar fi lovit de două ori cu pumnul în față. Chiar dacă a fost confirmat faptul aplicării a două lovituri de către Balan Ghenadie lui Grecu Nicolae, aceasta a fost după ce a primit lovituri din partea părții vătămate și a făcut-o întru apărarea sa, dar nu fără careva motive, cum indică părțile vătămate că i-ar fi aplicat careva lovituri. Astfel, chiar dacă a fost demonstrată cauzarea leziunilor corporale lui Grecu Nicolae de către Balan Ghenadie, acțiunile acestuia din urmă au dus la vătămarea ușoară a integrității corporale și nu au fost din intenții huliganice.

La fel, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a conchis că fapta comisă de Balan Ghenadie nu depășește gradul de pericol social al unei contravenții și nu atinge gradul de pericol social al infracțiunii de huliganism. Așa cum, în cursul examinării cauzei a fost stabilit că declarațiile inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia coroborează în tot cu declarațiile părților vătămate, cu excepția celor indicate cu referire la faptul cine a început conflictul și câte lovituri i-au fost aplicate părții vătămate Grecu Nicolae.

În speță, fiind demonstrat faptul că conflictul a fost provocat de către partea vătămată Grecu Nicolae, care a fost susținut de părțile vătămate Grecu Rodica și Grecu Gheorghe. Grecu Rodica singură a declarat că a sărit în ajutor soțului, că ea a luat o coadă de sapă și îl amenința pe Balan Ghenadie că îl va lovi de nu se liniștește, dar s-a abținut, deci la caz, fiind demonstrat faptul că părțile vătămate erau agresive și eșuând discuția pașnică, Doncenco Ilia chiar a încercat să aplaneze conflictul și parcă Grecu Nicolae se liniștise, apoi refuzând să intre în ogradă, iar s-a pornit spre Balan Ghenadie să-l lovească, în rezultat inculpatul aplicând și el lovitură. Aceștia încercând să plece de la fața locului au fost blocați și în final Doncenco Ilia reușind să scoată mașina, Grecu Gheorghe a lovit cu o piatră, stricându-i parbrizul din spate,

ceea ce a fost confirmat chiar și de părțile vătămate. Fiindu-i stricat parbrizul, Doncenco Ilia a coborât din automobil i-a aplicat o lovitură peste față lui Grecu Rodica, și nu lui Grecu Nicolae cum el invocă, în cursul examinării cauzei fiind stabilit că acesta fiind enervat și crezând că aceasta i-au fost cauzat careva prejudicii mașinii de către Grecu Rodica, coborât din automobil și a lovit-o pe aceasta, chiar de anterior nu a participat el la conflict, doar a încercat să-l liniștească pe Balan Ghenadie și Grecu Nicolae.

Deci, în cursul examinării cauzei a fost stabilit faptul că părțile vătămate au fost agresive și nu inculpații, nu a fost demonstrat că inculpații i-a înjurat, chiar Grecu Nicolae, fiind audiat la 05 mai 2017 a declarat că inculpații nu i-au numit cu cuvinte injurioase (Vol. I, f.d.138), ci invers, a fost probat faptul că Grecu Nicolae a început să se adreseze cu cuvinte injurioase, să țipe și să-i alunge de la poartă și chiar l-a împins pe Balan Ghenadie, ceia ce reiese din declarațiile inculpaților. Deci, Grecu Nicolae a indicat că de către inculpați nu au fost înjurați, chiar de la început a indicat că pe lângă faptul că inculpații le-a aplicat lovituri, i-a și înjurat. La caz, însă a fost stabilit că Grecu Nicolae a fost cel ce înjura inculpații și le zicea să plece de la poartă, el l-a și împins pe Balan Ghenadie, provocând astfel conflictul, iar Grecu Rodica își susținea soțul, iar fiul a fost cel ce a început a arunca cu pietre nimerind în parbrizul mașinii, în rezultat, stricându-l. Inculpații văzând că părțile vătămate sunt agresive și că sunt puși pe conflict, au încercat să plece, dar părțile vătămate au încercat să-i oprească prin aruncare cu pietre. Deci, la caz, fiind confirmat faptul că, prin acțiunile părții vătămate Grecu Nicolae a fost provocat conflictul și că partea vătămată Grecu Nicolae a început să-l împingă pe Balan Ghenadie și primul l-a lovit cu pumnul în față pe Balan Ghenadie, care la fel, i-a răspuns „mașinal” cu lovitură. Faptul provocării conflictului de partea vătămată Grecu Nicolae este demonstrat și prin însăși declarațiile părții vătămate Grecu Nicolae și a părților vătămate Grecu Rodica și Grecu Gheorghe.

Mai mult ca atât, în ședința instanței de apel Grecu Nicolae a recunoscut că el s-a adresat cu cuvinte necenzurate în adresa inculpaților, dar ei au fost cei ce au venit la poarta lui. Chiar dacă inculpații au venit la poarta părților vătămate, aceștia nu au venit cu scopul de a încălca grosolan ordinea publică, așa cum li se incriminează. Fiind, însă demonstrat că inculpații au avut un comportament adecvat, fără a întreprinde careva acțiuni de încălcare grosolană a ordinii publice, au întrebat partea vătămată Grecu Nicolae dacă acesta a luat plasa de pescuit din râul Prut, să o restituie și ei pleacă. Partea vătămată Grecu Nicolae, însă din start a început și a provocat un conflict cu inculpații, care a generat mai apoi cu aplicarea violenței, iar în instanța de apel Grecu Nicolae a indicat că poate o vină o poartă că nu a intrat în ogradă. Dacă ar fi să fie admise argumentele părților vătămate că inculpații ar fi fost agresivi, nu este clar de ce nu au intrat în ogradă întru a se apăra de agresivitate, dar la caz, a fost demonstrat totuși că părțile vătămate au fost acei care erau agresivi.

Astfel, instanța de apel a notat că, nu a fost confirmat că inculpații din intenții huliganice ar fi aplicat lovituri, dar Balan Ghenadie din cauza comportamentului agresiv a lui Grecu Nicolae i-a aplicat acestuia două lovituri, iar Doncenco Ilia nu a participat la conflict, el doar a întreprins măsuri întru aplanarea conflictului iscat. Ulterior, Doncenco Ilia după ce i-a fost stricat parbrizul din spate i-a aplicat lui Grecu Rodica o lovitură peste față pentru a stopa aruncarea cu pietre, dar nu din motive huliganice cum se indică în învinuirea adusă acestora.

Prin urmare, instanța de fond la pronunțarea sentinței a ținut cont de declarațiile

martorilor, din care nu rezultă că ar fi văzut aplicare de lovituri, a fost auzită o ceartă, careva gălăgie, dar nu au fost auzite cuvinte necenzurate de la persoanele ce venise la părțile vătămate. La fel, s-a pus accent și pe declarațiile părților vătămate, inculpaților, cât și de rapoartele de expertiză efectuate pe cauza dată.

În contextul dat, instanța de apel a considerat nefondate alegațiile apelanților, precum că faptele constatate în sentință se combat cu declarațiile părților vătămate, deoarece din sentință se desprinde că aceasta are la bază cercetarea în cumul a probelor existente pe prezenta cauză penală, fiind analizate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, fiind apreciate la justa valoare probele materiale ce au fost examinate în instanțe de fond și la cererea procurorului și în instanța de apel, și corect au fost puse la baza sentinței de încetare a procesului penal pornit în privința inculpaților.

Instanța de apel a reținut că, în speță lipsește atât obiectul juridic special al infracțiunii de huliganism care îl constituie ordinea publică, cât și latura subiectivă, care este caracterizată prin intenția directă a infracțiunii, persoana conștientizează că încalcă grosolan ordinea publică, dorind acest fapt. În cazul dat, însă, nu a fost demonstrat prin probe săvârșirea infracțiunii de huliganism, ci s-a confirmat comiterea contravenției, circumstanțe constatate la examinarea cauzei în prima instanță, cât și în instanța de apel și care sunt puse la baza sentinței pronunțate.

Astfel, instanța de apel a subliniat că, învinuirea adusă lui Balan Ghenadie și Doncenco Ilia în săvârșirea infracțiunii de huliganism prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu s-a confirmat prin probe și se bazează doar pe presupuneri, care nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Reieșind din circumstanțele expuse, instanța de apel a constatat că, Balan Ghenadie la 19 aprilie 2016, la orele 07:00, activând la SPF Toceni și aflându-se în afara orelor de serviciu, pe motivul că îl bănuia pe Grecu Nicolae, de sustragerea unor plase din râul Prut, s-a deplasat împreună cu Doncenco Ilia la domiciliul lui Grecu Gheorghe. Astfel, spunându-i acestuia din urmă să-i restituie plasele, Grecu Nicolae s-a enervat, și chiar a izbucnit un conflict în rezultatul amenințării cu răfuială fizică, numirii lor cu cuvinte necenzurate în adresa lor, apoi Grecu Nicolae l-a lovit pe Balan Ghenadie și acesta din urmă întru apărarea sa i-a răspuns cu o lovitură. Mai mult ca atât, a fost stabilit și faptul că Doncenco Ilia a încercat să aplaneze conflictul și Grecu Nicolae l-a invitat în ogradă, dar acesta a refuzat și Grecu Nicolae iarăși a devenit agresiv și l-a lovit pe Balan Ghenadie cu pumnul în față și acesta, fără a-și da seama l-a lovit și el pe Grecu Nicolae cu pumnul în față, de la care acesta a căzut jos, alte lovituri nu i-a aplicat, doar în acele momente când Grecu Nicolae i-a aplicat lui. În rezultatul acestor acțiuni lui Grecu Nicolae fiindu-i cauzate potrivit raportului de constatare medico - legală nr. 75 din 26.04.2016, leziuni corporale, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de scurtă durată, mai mult de șase zile și nu mai mult de 21 zile și se califică ca vătămări corporale ușoare. Leziunea putea fi cauzată de trauma descrisă, dar nu reprezintă o formă specifică a acesteia și poate avea mai multe cauze posibile: este în corelație (Vol. I, f.d.20-21).

Toate acestea denotă că Balan Ghenadie a comis acțiuni ce constituie contravenție prevăzută de art. 78 alin. (3) Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI, din 24 octombrie 2008, cu modificările prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013, conform indicilor calificativi - vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății, deci

concluzia primei instanțe fiind una corectă, așa cum, fapta nu constituie infracțiune.

Doncenco Ilia, la 19 aprilie 2016, la orele 07:00, activând la SPF Toceni și aflându-se în afara orelor de serviciu, pe motivul că îl bănuia pe Grecu Nicolae, de sustragerea unor plase din râul Prut, s-a deplasat împreună cu Balan Ghenadie la domiciliul lui Grecu Gheorghe, din satul Toceni, raionul Cantemir. Astfel, spunându-i Balan Ghenadie lui Grecu Nicolae să-i restituie plasele, acesta din urmă s-a enervat, și chiar a izbucnit un conflict în rezultatul amenințării cu răfuială fizică, numirii lor cu cuvinte necenzurate în adresa lui Balan Ghenadie și Doncenco Ilia, apoi Grecu Nicolae l-a lovit pe Balan Ghenadie de două ori la care acesta i-a răspuns și el cu două lovituri. Acest conflict Doncenco Ilia a încercat să-l aplaneze și în final Balan Ghenadie și Doncenco Ilia au încercat să plece de la poarta familiei Grecu, dar fiul acestora - Grecu Gheorghe a aruncat cu pietre în mașină deteriorând parbrizul din spate și l-a deteriorat. Ei s-au oprit și au coborât ambii din automobil, iar Doncenco Ilia, care era la volanul automobilului, crezând că Grecu Rodica a aruncat piatra, s-a apropiat de aceasta și i-a aplicat o lovitură peste față, cauzându-i acestea suferințe fizice. Astfel, și în acțiunile lui Doncenco Ilia, sunt prezente semnele calificative ale componenței de contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, în redacția Legii nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, cu modificările ulterioare realizate prin Legea nr. 233 din 11 octombrie 2013, conform indicilor calificativi - aplicarea de lovituri care au provocat dureri fizice, dar nicidecum fapta nu constituie infracțiune de huliganism.

Prin urmare, fiind constatat faptul că în acțiunile inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, ci a contravenției, instanța de apel a considerat că concluzia primei instanțe de încetare a procesului penal este una corectă și în acest sens, notificând prevederilor art. 332 alin. (2), 391 Cod de procedură penală, a menționat că, potrivit învinuirii aduse pe prezenta cauză penală, faptele au fost săvârșite de către Balan Ghenadie și Doncenco Ilia la 19.04.2016, iar potrivit prevederilor art. 30 alin. (1)-(3) Cod contravențional, în vigoare la momentul săvârșirii faptelor, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale era 3 luni. Deci, la caz, termenul de prescripție a răspunderii contravenționale a expirat la 19.07.2016.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a menționa și faptul că așa cum, persoana nu poate fi trasă la răspundere penală doar în baza presupunerilor, nu pot fi reținute nici argumentele indicate în apelurile depuse, precum că, prin sentința pronunțată nu se va atinge scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal. Or, prin sentința pronunțată nu s-a admis o ingerință în prevederile art. 6 CEDO, deoarece s-a ținut cont de faptul că în privința lui Balan Ghenadie și Doncenco Ilia nu poate fi pronunțată o sentință de condamnare în lipsa probelor ce demonstrează că aceștia au comis anume infracțiune și că au fost comise de ei anume această infracțiune și nu contravenție.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Grecu Gheorghe, Grecu Nicolae, Grecu Rodica, instanța de apel a conchis corectă necesitatea încasării sumei de bani în interesele doar a părților vătămate Grecu Nicolae și Grecu Rodica așa cum, în cursul examinării cauzei, prin faptele inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia, careva prejudiciu moral, fizic sau material lui Grecu Gheorghe, nu i-a fost cauzat. Așa cum, inculpații față de Grecu Gheorghe nu au întreprins careva acțiuni și nu i-au cauzat careva prejudicii ca rezultat al faptelor comise. Deci, fiind demonstrată lipsa cauzării prejudiciului nemijlocit prin faptele inculpaților Balan

Ghenadie și Doncenco Ilia, Grecu Gheorghe nu poate avea calitatea de parte vătămată în cauza penală respectivă, și în conformitate cu art. 219 Cod de procedură penală, nici nu era în drept de a intenta acțiune civilă. Astfel, corect instanța de fond a procedat, prin faptul că în beneficiul acestuia nu au fost încasate careva sume de la inculpați, deoarece lui nici nu i s-a cauzat prejudiciu.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că, instanța de fond corect a admis parțial acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Grecu Nicolae și Grecu Rodica față de Balan Ghenadie și Doncenco Ilia, or, suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 50 000 lei pentru fiecare, a fost considerată de instanță, ca una exagerată în raport cu faptele comise, reieșind din comportamentul inculpaților și a părților vătămate, care au provocat comiterea contravențiilor, de gradul de vinovăție al inculpaților, cât și suferințele fizice și psihice a părților vătămate.

Totodată, instanța de apel a remarcat că, instanța de fond la stabilirea încasării sumei în beneficiul lui Grecu Nicolae, urma ca aceasta s-o încaseze nu în mod solidar de la inculpați, ci de la inculpatul Balan Ghenadie așa cum, în cursul examinării cauzei a fost stabilit faptul că acesta i-a aplicat două lovituri lui Grecu Nicolae doar și așa cum, Doncenco Ilia i-a aplicat o palmă lui Grecu Rodica, suma prejudiciului moral urma să fie încasată în beneficiul acesteia de la Doncenco Ilia.

Însă, reieșind din faptul că, inculpații nu au depus apel, instanța de apel a indicat că, nu poate agrava situația părților vătămate prin propriul apel, deoarece potrivit art. 410 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel, precum și în apelul declarat de procuror în favoarea unei părți, instanța de apel nu poate agrava situația acesteia.

Astfel, rezultă că la examinarea cauzei, prima instanță corect a apreciat quantumul despăgubirii, la acțiunea civilă depusă, cu încasarea de la Balan Ghenadie și Doncenco Ilia în beneficiul părții vătămate Grecu Nicolae suma de 3 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 2 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 5 500 lei, și în beneficiul părții vătămate Grecu Rodica suma de 2 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 2 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 4 500 lei.

În ce privește argumentul procurorului, cu privire la necesitatea încasării cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 6 159 lei în beneficiul statului, instanța de apel a menționat că nu poate fi admis și în acest sens, notificând prevederile art. 142 - 144 Cod de procedură penală, precum și art. 2, art. 11 alin. (2) Legii nr. 68 din 14 iunie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, a reliefat că, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, se fac din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpaților. Prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpaților încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6 159 lei, deoarece aceste cheltuieli au fost suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților.

5. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recursuri ordinare de către procuror și de partea vătămată Grecu Gheorghe:

➤ Procurorul, invocând temeiurile de drept prevăzute în art.427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivare, procurorul a exprimat dezacordul său cu soluția instanței de apel privind menținerea sentinței primei instanțe, considerând că, cumulul de probe administrat în speța dată confirmă pe deplin vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de huliganism, prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și în acest context expune aceleași argumente care au fost indicate în cererea de apel.

➤ Partea vătămată Grecu Gheorghe, indicând temeiul de drept prevăzut în art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivare își exprimă dezacordul său cu soluția instanței de apel privind menținerea sentinței primei instanțe din următoarele considerente:

- prima instanță nu a ținut cont de probele administrate, dându-le o apreciere greșită, subiectivă și critică, neîntemeiat achitându-i pe inculpați de sub învinuirea în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că faptele incriminate nu au fost săvârșite de inculpați;

- eronat acțiunile inculpaților au fost calificate în baza art. 78 alin. (2) și art. 78 alin. (3) Cod Contravențional, ori cumulul de probe administrate pe parcursul urmăririi penale, dar și administrate în cadrul instanței de judecată în conformitate cu prevederile art.100 Cod de procedură penală, confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- la baza sentinței au fost puse probele prezentate de partea apărării, iar probele prezentate de partea acuzării fiind lăsate fără apreciere;

- concluzia instanței potrivit căruia inculpații s-ar fi apărat este combătută de concluzia instanței, prin care a admis acțiunea civilă ori în cazul dat instanța urma să respingă acțiunea civilă, dar să nu o admită;

- instanța de judecată a constatat fapta potrivit învinuirii aduse inculpaților, însă eronat a încadrat acțiunile ultimilor ca fiind contravenție, deși faptele constatate confirmă cu certitudine comiterea faptei infracționale incriminate conform învinuirii;

- instanța incorect a interpretat prevederile hotărârii Plenului CSJ cu referire la înțelesul noțiunii de ordine publică.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 martie 2019, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și de partea vătămată Grecu Gheorghe, casată total decizia instanței de apel, în cauza penală în privința lui Balan Ghenadie și Doncenco Ilia, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În argumentarea deciziei, instanța de recurs a menționat că, toate acțiunile descrise în rechizitoriu au avut loc în stradă, adică în loc public, iar referitor la concluzia instanțelor de fond că inculpații nu au avut intenția de a tulbura ordinea publică, iar conflictul a fost început de către partea vătămată Grecu Nicolae, care avea un comportament agresiv, instanța de apel face referire la prevederile art. 17 Cod penal.

În ședința instanței de apel reprezentantul împuternicit al părților vătămate, avocatul Reșulschi Galina a retras apelul, deoarece inculpații au reparat benevol prejudiciul și părțile vătămate nu au pretenții față de inculpați.

7. Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2019, s-a admis cererea avocatului Reșulschi Galina de retragere a apelului declarat de avocatul Reșetilov Dorin în interesele părților vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica, Grecu Gheorghe, împotriva sentinței Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 22 iunie 2018, pronunțată în cauza penală în privința inculpaților Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia,

învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal.

8. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința primei instanțe, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri după cum urmează:

În baza art. 1-2 a Legii nr.210 din 29 iulie 2016 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se încetează procesul penal în privința lui Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2), lit. b) Cod penal.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpaților Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia.

S-a încetat procesul cu privire la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Gheorghe Grecu, Nicolae Grecu și Rodica Grecu.

8.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, concluzia primei instanțe privind încetarea procesului penal în cauza privindu-l pe Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta persoanelor constituie o contravenție, este eronată, astfel Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia urmează a fi recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Verificând probele administrate direct în instanța de apel, instanța de apel a constatat că, Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia la data de 19 aprilie 2016, la orele 07:00, ambii activând la SPF Toceni și aflându-se în afara orelor de serviciu, pe motivul că îl bănuiau pe Grecu Nicolae, de sustragerea unor plase din râul Prut, ce le aparțineau cu drept de proprietate privată, fără să anunțe organele de drept abilitate, s-au deplasat cu automobilul de model Šcoda Favorit cu n/î XXX, la domiciliul lui Grecu Gheorghe, din satul Toceni, raionul Cantemir.

Când inculpații se aflau în stradă, care este loc public, prin purtare nerușinată în privința altor persoane, între Bălan Ghenadie și Grecu Nicolae, s-a început o ceartă prin înjosirea onoarei și demnității persoanei Grecu Nicolae, și acționând în continuare din intenții huliganice i-a aplicat lui Grecu Nicolae, două lovituri cu pumnul peste corp, de la care Grecu Nicolae a căzut jos.

În acest moment a intervenit Grecu Rodica, care a încercat să curme acțiunile huliganice ale lui Bălan Ghenadie, iar ultimul a lovit-o cu pumnul în față. În continuare, în scopul documentării cazului și solicitarea intervenției poliției, Grecu Gheorghe, cu automobilul de model Volkswagen Passat cu n/î XXX, a blocat automobilul de model Šcoda, cu care au încercat să se deplaseze Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia, inclusiv Grecu Gheorghe, a aruncat cu pietre în automobilul nominalizat, la care Doncenco Ilia, a coborât din automobil, s-a apropiat de Grecu Rodica și din intenții huliganice i-a aplicat o lovitură peste corp prin ce i-a cauzat dureri fizice, iar lui Grecu Nicolae i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare manifestate sub formă de: tumefiere și echimoză cu proeminență a țesuturilor moi în regiunea fronto - temporală pe dreapta, echimoză a pleoapei ochiului drept, entorsie a articulației radio - carpale pe stânga.

Instanța de apel a reiterat că sarcina probei revine procurorului și organului de urmărire penală, motiv pentru care interpretarea probelor se face în fiecare etapă a procesului penal, concluziile unui organ judiciar nefiind obligatorii și definitive pentru următoarea fază a procesului.

Deși inculpații la prima instanță au negat vinovăția în comiterea huliganismului, vinovăția inculpaților Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia este confirmată prin cumulul

probelor ale cauzei penale, cum ar fi: declarațiile părților vătămate Grecu Nicolae (f.d.50-53, vol.II), Grecu Rodica (f.d.56-57, vol.II), Grecu Ghenadie (f.d.58-59, vol.II), precum și: declarațiile martorului Capstrîmb Măria (f.d.66-67, vol.II); cererea lui Grecu Nicolai cât și a lui Grecu Rodica din 19 aprilie 2016 (f.d.9, 12 vol.I); raport de constatare medico-legală nr.75 din 26 aprilie 2016 (f.d.20,21, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr. 66a, din 10 martie 2017 (f.d.1 12-115, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr. 67a, din 10 martie 2017 (f.d.1 17-120, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr. 68a, din 10 martie 2017 (f.d. 122-125, vol.I); raport de expertiză medico-legală nr. 55 „D„ din 04 mai 2017 (f.d.136-137, vol.I).

Instanța de apel, analizând declarațiile părților vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica și Grecu Gheorghe cât și înscrisurile indicate, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind veridice și utile, consecvente și care coroborează între ele, dar și cu sistemul de acte și documente acumulate în cadrul urmăririi penale, care indică indubitabil că inculpații Balan Ghenadie și Doncenco Ilia au comis fapta incriminată prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a conchis că, prima instanță incorect a încetat procesul penal în privința inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta constituie contravenție prevăzute de art. 78 alin. (3) Cod contravențional (vătămarea integrității corporale) or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii imputate.

Situația de fapt și de drept reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia că fapta inculpaților constituie o contravenție.

Totodată, nu este confirmat semnul calificativ al infracțiunii imputate inculpaților, comiterea acțiunilor ce se deosebesc printr-un cinism deosebit., or în speță inculpații, doar au aplicat violența fizică , urmate cu leziuni corporale.

În concluzie, examinând atât rechizitoriul, cât și întregul material probator administrat în faza de urmărire penală cât și declarațiile efectuate în instanța de fond, este evident că întreaga acuzare a inculpaților își găsește centrul de greutate în declarațiile părților vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica și Grecu Gheorghe depuse la urmărirea penală, cât și cele în instanța de fond, confirmate prin alte probe ce întăresc certitudinea vinovăției inculpaților în raport cu fapta pentru care este acuzat.

Infracțiunea de huliganism, prevăzută la lit. b) alin. (2) art. 287 Cod penal, se poate realiza prin comiterea uneia dintre următoarele acțiuni: 1) acțiuni intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de: a) aplicarea violenței asupra persoanelor; acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită.

În acest sens, prin fapta comisă, Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia, au atentat la obiectul juridic special al infracțiunii, care constituie relațiile sociale cu privire la ordinea publică, apărute împotriva infracțiunii de huliganism.

Sub aspectul laturii obiective a infracțiunii, fapta lui Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia constă în acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc prin aplicarea violenței asupra persoanei.

Latura subiectivă, s-a caracterizat prin intenția directă a inculpaților, motivele huliganice. Obiectul material al infracțiunii specificate la art. 287 Cod penal îl reprezintă corpul persoanei. Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art. 287 Cod

penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.

Prin acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică, se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond eronat a constatat că inculpații nu au întreprins acțiuni intenționate care ar încălca grosolan ordinea publică, ori și-ar fi dorit săvârșirea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice cu aplicarea violenței asupra persoanelor.

Astfel, instanța de apel nu a pus la îndoială declarațiile părții vătămate Grecu Nicolae care a comunicat că, *s-au luat la ceartă cu inculpații și a dorit să-l izbească pe inculpatul Bălan Ghenadie, însă a fost lovit în față cu pumnul, de la care a căzut jos, ulterior fiind a mai fost lovit de către acesta la tâmplă și a căzut jos. Conflictul a avut loc în stradă, în fața gospodăriei sale din satul Toceni raionul Cantemir, și a durat aproximativ 10 minute, fiind pe stradă vecina Capstrîmb Măria cu soțul său, la o distanță de aproximativ 100 - 150 metri și care au văzut totul. În timpul conflictului au fost cuvinte necenzurate atât din partea sa cât și din partea inculpaților.*

Declarațiile părții vătămate Grecu Nicolae sunt confirmate prin raportul de expertiză medico-legală nr. 55 „D,, din 04 mai 2017 (f.d. 136-137, vol. I) potrivit căruia acestuia, i-a fost stabilite leziuni corporale: tumifiere și echimoză cu proeminență a țesuturilor moi în regiunea fronto-temporală pe dreapta (hematom) echimoză a pleoapei ochiului drept, entorsie a articulației radio-carpale pe stânga, care puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent, bont cu suprafața traumatică limitată la lovire de cel puțin două ori, posibil în timpul și circumstanțele relatate, ce condiționează după sine dereglarea sănătății de scurtă durată, și se califică ca vătămări corporale ușoare.

De asemenea, instanța de apel nu a pus la îndoială nici declarațiile părții vătămate Grecu Rodica care a explicat că a fost lovită de inculpatul Doncenco Ilia, fapt demonstrat prin declarațiile părților vătămate Grecu Nicolae și Grecu Gheorghe.

Or, instanța de fond, a menționat că nu a fost demonstrată latura subiectivă a infracțiunii de huliganism, adică intenția ce se caracterizează prin acțiuni intenționate care are fi încălcat grosolan ordinea publică deoarece inculpații sau deplasat la domiciliul părții vătămate *Grecu Nicolae* suspectându-l că le-ar fi sustras o plasă de pescuit , deoarece cearta pe lângă domiciliul părților vătămate, având loc pe stradă , în loc public prin desfășurarea s-a, a depășit limitele unui conflict între persoane ,vădit a încălcat grosolan ordinea publică.

Potrivit probatoriului acumulat instanța de apel a menționat că, inculpații sunt colaboratori ai SPF „Toceni,, iar potrivit procesului - verbal de audiere a bănuitului Bălan Ghenadie din 11 mai 2017 (f.d. 153 verso, vol. I) și procesului - verbal de confruntare din 13 iulie 2017 între partea vătămată Grecu Nicolae și bănuitul Bălan Gheorghe, ultimul a declarat că: „Cu Grecu Nicole eu mă cunosc de mai mult timp și ne aflăm în relații ostile, deoarece anterior a fost documentat de mine personal pe faptul tăierii ilegale de 14 lemne" (f.d. 190 verso, vol. I), iar în speța dată, Bălan Gheorghe și Doncenco Ilia îl suspectau pe partea vătămată Grecu Nicolae de furtul plasei de pescuit din râul Prut.

Faptul dat incontestabil demonstrează intenția încălcării ordinii publice, or, pentru apariția unor suspiciuni că o persoană a comis acțiuni ilegale urmau să se adreseze în conformitate cu legislația în vigoare la organele abilitate, evident, cunoscând despre acest fapt, luând în considerație locul de muncă al inculpaților.

Instanța de apel, a menționat că din probatoriul supus analizei, reieșind din intențiile inculpaților, aceștia au mers dimineața la poartă domiciliului lui Grecu Nicolae pe care îl bănuiau că le-a sustras plasa de pescuit și au inițiat un conflict. În cadrul conflictului au numit cu cuvinte necenzurate și au aplicat lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului părților vătămate, cauzându-le vătămări corporale ușoare și respectiv neînsemnate.

Toate acestea acțiuni demonstrează încălcarea grosolană a ordinii publice și au exprimat o vădită lipsă de respect față de societate deoarece au avut loc în strada XXX care este loc public și au fost auzite și de vecini.

Respectiv, nu poate fi justă concluzia instanței de fond precum că, partea vătămat Grecu Nicolae a inițiat conflictul care avea un comportament agresiv, iar inculpații nu aveau intenția de a tulbura ordinea publică, or, potrivit art. 17 Cod penal, se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient survenirea acestor urmări.

Mai mult ca atât, potrivit raporturilor de expertiză judiciară nr. „66a” din 10.03.2017 în privința cet. Grecu Rodica; nr. „67a” din 10.03.2017 în privința cet. Grecu Gheorghe, nr. „68a” din 10.03.2017 în privința cet. Grecu Nicolae, potrivit cărora aceștia au fost nevoiți să răspundă la provocarea inculpaților, (f.d.l 14, 119, 124, vol. 1).

Instanța de apel a considerat ca fiind justificat argumentul acuzatorului de stat precum că, în ansamblu, acțiunile lui Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia au constat în acostarea jignitoare a părții vătămate Grecu Nicolae învinuindu-l de comiterea unui furt, numindu-l cu cuvinte necenzurate și amenințându-l cu răfuiala fizică, acțiuni care ulterior au fost însoțite de aplicarea violenței fizice. Toate acestea acțiuni au degenerat într-un conflict mai amplu prin implicarea membrilor familiei lui Grecu Nicolae, care doreau aplanarea conflictului și clasificarea situației, însă inculpații fiind conștienți că încalcă grosolan ordinea publică au continuat acțiunile lor, ba mai mult au început să aplice violența fizică și asupra celorlalți membri ai familiei.

Totodată, în ședința instanței de apel inculpații au recunoscut pe deplin vina și au declarat că au reparat paguba părților vătămate, fapt confirmat de reprezentantul părților vătămate, avocatul Reșulchi Galina, cât și de partea vătămată prezentă - Grecu Gheorghe.

Astfel, instanța de apel a menționat că, la data de 05 noiembrie 2019 inculpații Bălan Gheorghe și Doncenco Ilia au depus cereri scrise, potrivit căruia au solicitat încetarea procesului penal la acuzarea lor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) Cod penal în legătură cu prevederile art. 2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

Potrivit cererii, inculpații au indicat că își recunosc vina integral, se căiesc sincer în cele comise, au recuperat dauna materială și morală părților vătămate, iar părțile vătămate nu au careva pretenții față de aceștia.

Potrivit art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art.275 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu

poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.

Conform art. 1 alin.(1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12.

Art. 2 alin. (1), (2) al aceleiași Legi, stipulează că, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede calitatea de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Încetarea procesului penal conform alin.(1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Raportând prevederile enunțate la circumstanțele cauzei penal supuse judecării, instanța de apel a menționat că, inculpații Bălan Gheorghe și Doncenco Ilia se învinuiesc în comiterea infracțiunii grave pentru care legea prevede aplicarea unei pedepse maxime sub formă de închisoare de până la 7 ani.

Astfel, infracțiunea incriminată inculpaților au fost comise până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, mai mult ca atât inculpații Bălan Gheorghe și Doncenco Ilia și-au recunoscut pe deplin vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, sincer se căiesc de cele săvârșite, anterior nu au fost condamnați, la locul de trai ambii se caracterizează pozitiv, și-au exprimat în scris acordul la încetarea procesului în legătură cu amnistia, prejudiciu material și moral prin infracțiune părților vătămate a fost recuperată, fapt confirmat prin recipisa părții vătămate Grecu Gh. anexată la materialele cauzei penale.

În lumina celor relevate, instanța de apel a constatat lipsa restricțiilor la aplicarea actului de amnistie, prevăzute la art. 10 al Legii nominalizate, astfel inculpații cad sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Ca urmare, având în vedere că fapta incriminată, cât și persoana inculpaților cad sub incidența legii menționate, temeiuri pentru neaplicarea actului de amnistie nu au fost stabilite, procesul la acuzarea inculpaților Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia pe art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal urmează a fi încetat.

Cât privește solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpați în mărime de 6 159 lei în beneficiul statului.

Drept urmare celor invocate instanța de apel a conchis că, în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Cu referire la cele expuse, instanța de apel a reținut că, raportul de expertiză raport de constatare medico-legală nr. 75 din 26 aprilie 2016 (f.d.20,21, vol.I) cu costul de 1 581 lei, aportul de expertiză judiciară nr. 66a, din 10 martie 2017 (f.d. 12-115, vol.I) cu costul de 1 526 lei; raportul de expertiză judiciară nr. 67 a, din 10

martie 2017 (f.d.117-120, vol.I) cu costul de 1 526 lei; raportul de expertiză judiciară nr. 68a, din 10 martie 2017(f.d.122-125, vol.I) cu costul de 1526 lei; raport de expertiză medico legală nr. 55 „D,, din 04 mai 2017 (f.d.136-137, vol.I) cu costul de 1 526 lei, au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În această ordine de idei, instanța de apel a considerat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate încadreze juridic corect acțiunile inculpaților Balan Ghenadie și Doncenco Ilia și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

Respectiv, argumentele procurorului că statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Un singur fapt că statul în persoana acuzatorului de stat a demonstrat vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii, prin acțiuni de procedură, inclusiv, raporturile judiciare, nu implică în mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatului, decât în cazurile prevăzute de lege.

Privind soluționarea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material și moral se constată următoarele.

Art. 225 alin.(1),(2),(3) Cod de procedură penală, prevede că, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acp'unii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. La adoptarea sentinței de acuzare, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingerea.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral, cauzat prin ac punea sau omisiune.

Materialele cauzei denotă că, părțile vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica, Grecu Gheorghe au depus acțiunea civilă (f.d.43-44,vol.I), prin care a solicitat încasarea din contul inculpaților în contul părților vătămate, a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, fiecăruia, cât și încasarea prejudiciului material în mărime de 1200 lei, fiecăruia.

În cadrul ședinței instanței de apel, la 05 noiembrie 2019, partea vătămată Grecu Nicolae, a înaintat recipisă potrivit căruia se comunică că, acesta a primit prejudiciul material și moral de la inculpații Balan Ghenadie și Doncenco Ilia în mărime de 26 700 lei, pentru toate părțile vătămate, și careva pretenții nu mai are și pe viitor nu va mai înainta careva pretenții în privința acestora. Faptul transmiterii, achitării prejudiciului material și moral pe prezenta cauză penală a fost confirmată de

reprezentantul al părților vătămate avocatul Reșulschi Galina, și partea vătămată prezentă Grecu Gheorghe.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a încetat procesul cu privire la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Grecu Nicolae, Grecu Rodica, Grecu Gheorghe în legătură cu recuperarea prejudiciului material cât și prejudiciului moral în sumă totală de 26 700 lei.

9. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorului făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia în latura respingerii cererii procurorului privind încasarea din contul inculpaților Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia a cheltuielilor judiciare în sumă 6 159 lei, cu admiterea acestei cereri. Recurentul invocă dezacordul în partea respingerii cerinței privind încasarea de la inculpații Bălan Ghenadie și Doncenco Ilia, a cheltuielilor judiciare în sumă de 6 159 lei, axându-se pe prevederile art. 227 alin. (1), (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, ori, din conținutul recursului rezultă că, recurentul critică neîncasarea a cheltuielilor de judecată de la inculpat.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpaților a cheltuielile de judecată necesare efectuării expertizelor în sumă totală de 6 159 lei, însă Colegiul penal constată că, instanța de apel întemeiat a menținut sentința primei instanțe în această parte și a respins cerințele procurorului ce ține de cheltuielile judiciare.

Astfel, autorul invocând prevederile art. art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea raportului de constatare medico-legală și raporturilor de expertiză judiciară, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor

judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli, ori, instanța de apel în cazul dat, just a respins încasarea cheltuielilor de judecată.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Mihail Tomița, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui ***Bălan Ghenadie XXX si Doncenco Iliia XXX***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la ***08 mai 2020***.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan